

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ
ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА „ХИРУРГИЯ ”

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Образователно-квалификационна степен:

Професионален бакалавър, специалност “Рехабилитатор”

Форми на обучение:

Лекции, упражнения

Продължителност на обучение:

Един семестър

Хорариум:

27 часа лекции, 3 часа упражнения

Средства за обучение:

Мултимедийни презентации, дискусии, решаване на практически задачи

Форми на оценяване:

Текущо оценяване, решаване на тестове

Формиране на оценката:

Текуща оценка от семестъра

Аспекти при формиране на оценката:

Участие в дискусии, решаване на тестове

Семестриален изпит:

Не

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Хабилитиран преподавател от Медицински колеж, специалност „Рехабилитатор”

1. Цел на обучението по дисциплината

Дисциплината „Хирургия” дава възможност за придобиване на знания и умения за основни хирургични заболявания и хирургични интервенции. Изучава се честотата, етиологията, патогенезата, патоанатомията и класификацията на основните хирургически заболявания.

1. Дисциплината „Хирургия”, да се разглежда като съчетание от наука, занаят, изкуство и отражение на непрекъснатия човешки прогрес.

2. Да се усвоят основни правила за асептика и антисептика. Видовете дренажи и тяхната функция.

3. Запознаване с основните групи инфекции, видовете рани и първата помощ в отделните случаи.

4. Основни понятия за туморите, тяхната класификация, клиника, диагностика и лечение.

5. Основни насоки в съвременното хирургично лечение на отделните нозологични единици.

6. Промоция и профилактика в хирургията.

Целта се съгласува с:

- Мисията и концепцията за университета, обема и кредитния рейтинг на дисциплината (по системата ECTS), видни от учебния план;
- Квалификационната характеристика на специалността;
- Образователната степен (професионален бакалавър).

Целта е съобразена с мястото на дисциплината „Хирургия“.

Приоритетните цели на университета: развитие на личностните качества на студентите, насърчаване инициативността им, създаване на навици за перманентно самообразование и умение сами да се учат, придобиването на ключови компетентности и умения, намират отражение в учебното съдържание на дисциплината, което е съобразено с тях.

2. Учебно съдържание на дисциплината:

Темите и часовете на лекции, упражнения са подредени хронологически така, че всяка следваща лекция и свързаните с нея упражнения да ползва вече изучена материя и понятия.

ЛЕКЦИИ – ТЕЗИСИ

ЛЕКЦИЯ № 1 – 1 час

ВЪВЕДЕНИЕ В ХИРУРГИЯТА

Хирургията като наука, предмет, задачи и методи. Развитие на хирургията от древността до наши дни. Развитие на хирургията в България. Асептика и антисептика.

А. Същност и значение в хирургическата практика. Стерилизация – суха, влажна, с УВЛ и изотопи. Съвременни методи за стерилизация. Контрол.

Б. Асептика на кожата и оперативната рана. Дезинфекция.

ЛЕКЦИЯ № 2 – 4 часа

ХИРУРГИЧЕСКА ИНФЕКЦИЯ – ОПРЕДЕЛЕНИЕ. ОБЩИ ПОНЯТИЯ – ПРИЧИНИТЕЛИ, СВОЙСТВА

ООНХИ – остра обща неспецифична хирургична инфекция. ОЛХИ – остра локална хирургична инфекция.

ОСХИ – остра специфична хирургична инфекция:

а/ тетанус;

б/ газова гангрена;

в/ антракс;

г/ бяс.

ЛЕКЦИЯ № 3 – 2 часа

ВИДОВЕ АНЕСТЕЗИЯ. АСФИКСИЯ И КЛИНИЧНА СМЪРТ

ЛЕКЦИЯ № 4 – 1 час

ВИДОВЕ ТРАВМИ

Определение на понятието травма. Същност и видове травматизъм. Организация на спешната помощ на местопроизшествието, по време на транспорта и в лечебното

заведение. Видове травми – открити и закрити, на меките тъкани, на ставите и костите. Видове превръзки – меки и гипсови.

ЛЕКЦИЯ № 5 – 2 часа

СЪДОВИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Съдови заболявания – на вените – варици и тромбофлебит, на артериите. ОАНК – остра артериална недостатъчност на крайниците – емболия, гангрена. ХАНК – хранителна артериална недостатъчност на крайниците – Бюргер и Рейно. Рехабилитация.

ЛЕКЦИЯ № 6 – 2 часа

ТУМОРИ

Туморни новообразувания – етиология и патогенеза. Класификация. Профилактика. Принципи на лечение. Теории на канцерогенезата.

ЛЕКЦИЯ № 7 – 1 час

ТУМОРИ – ЗАБОЛЯВАНИЯ НА МЛЕЧНИТЕ ЖЛЕЗИ

Доброкачествени, предракови, рак на гърдата – етиопатогенеза, клиника, диагноза, лечение. ЛФК и рехабилитация в следоперативен период.

ЛЕКЦИЯ № 8 – 2 часа

ТРАВМИ И ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ГРЪДНИЯ КОШ И ОРГАНИТЕ В НЕГО

Закрити травми. Контузии и компресия на гръден кош. Фрактура на ребра. Открити травми на гръден кош. Хемоторакс. Пневмоторакс. Заболявания на плеврата и белия дроб – емпием, абсцес на бял дроб, бронхиектазии, ехинокок на бял дроб. Рак на белия дроб.

ЛЕКЦИЯ № 9 – 2 часа

ТРАВМАТИЧНИ УВРЕЖДАНИЯ И ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ГРЪБНАЧНИЯ СТЬЛБ И ГРЪБНАЧНИЯ МОЗЪК

Определение. Етиология. Видове. Клиника. Лечение.

ЛЕКЦИЯ № 10 – 2 часа

ЧЕРЕПНО-МОЗЪЧНИ ТРАВМИ

Определение. Етиология. Видове. Клиника. Лечение.

ЛЕКЦИЯ № 11 – 2 часа

АБДОМИНАЛНА ТРАВМА

Определение. Етиология. Видове. Клиника. Лечение.

ЛЕКЦИЯ № 12 – 2 часа

ЗАБОЛЯВАНИЯ НА КОРЕМНАТА СТЕНА И ОРГАНИТЕ В КОРЕМНАТА КУХИНА

Перитонит. Определение. Етиология. Патогенеза. Класификация. Клиника. Диагноза. Лечение. ОХК. Арр. акута. Етиопатогенеза. Теории. Клиника. Диагноза и лечение. Усложнение. Арр. акута при деца, бременни и възрастни хора. Хернии.

ЛЕКЦИЯ № 13 – 2 часа

БОЛЕСТИ НА СТОМАХА И ДУОДЕНУМА

Вродени – пилорна хипертрофия и стеноза. Язвена болест на стомаха и дуоденума. Хирургични усложнение на язвената болест. Перфорация, кървяща язва, пилорна стеноза и рак на стомаха. Оперативно лечение на язвена болест и усложнения. Кървене от храносмилателния тракт.

ЛЕКЦИЯ № 14 – 2 часа

БЪБРЕЧНО КАМЕННА БОЛЕСТ

Етиопатогенеза. Диагноза. Клиника, усложнения. Лечение на БКБ.

УПРАЖНЕНИЯ – ТЕЗИСИ

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 1 час

Запознаване с централен стерилизационен блок. Апарати и тяхното устройство. Приложение на антисептични средства и разтвори.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 1 час

Открити и закрити травми на гръден кош. Наблюдение на пациенти на механична вентилация на бял дроб.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 1 час

Запознаване с различни възпалителни заболявания – клинични примери. Поведение.

Основни задачи на дисциплината:

- Студентите да получат знания и умения по хирургия, които умело и компетентно да прилагат в практическата си дейност във връзка с лечението и профилактиката на хирургическите болести и да развиват последователно интереси, свързани с хирургическите заболявания при работа в хирургически звена.

- Обучението по хирургия има за цел студентите да натрупат знания за диагностиката, клиничната изява и основните моменти по лечението на най-често срещаните в клиничната практика заболявания, изискващи оперативно лечение. Дава се акцент на ранната диагноза, обслужването на болните и поведението на медицинския персонал.

- Обучението трябва да осигури още овладяване на най-важните методи и подходи за изясняване същността на спешните заболявания. Да се акцентуира на особеностите на ранния следоперативен период и най-честите усложнения. Да се запознаят студентите с основните правила за асептика и антисептика.

3. Предпоставки

Студентът трябва да притежава фундаментални познания по биология, химия и етика от образователните програми в гимназиите.

4. Академични ресурси

Лекциите се четат от хабилитиран преподавател доцент/професор по „Обща хирургия“ – код 03.01.37, с придобита научна степен доктор по „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ код 03.01.53 и базово образование – висше образование по специалност „Медицина“ и придобита правоспособност „Лекар“, призната медицинска специалност „Хирургия“.

Практическите упражнения и учебна/клинична практика се водят от хабилитиран преподавател доцент/професор по „Обща хирургия“ – код 03.01.37, с придобита научна степен доктор по „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ код 03.01.53 и базово образование – висше образование по специалност „Медицина“ и придобита правоспособност „Лекар“, призната медицинска специалност „Хирургия“.

5. Материални ресурси

Използваните аудитории и учебни зали по своите размери, брой, места и натоварване с учебни занятия са подходящи и достатъчни за обучение на студентите, обучавани в специалността. Специализираните кабинети са оборудвани с учебни помагала и техника, необходими за провеждане на учебно-практическите занятия. Медицинският колеж разполага с учебна и научна апаратура, отговаряща на съвременните изисквания за високо качество на учебния процес.

6. Лекционно обучение.

Лекциите се подготвят и изнасят по формата на мултимедийни презентации. Обемът и форматът на предоставяне на лекциите са избор на водещия лектор.

7. Учебно–практически занятия

Катедрата осъществява учебно-преподавателска дейност на рехабилитатори. Учебно – практическите занятия се провеждат по групи в симулирана среда (близка до болничната). За упражненията се предоставят методични указания, ръководства и тестове. Поставят се самостоятелни и екипни задачи. Дава се предимство на работа в екип. Проверява се подготовката на студента, както и получените знания и умения от проведеното упражнение.

8. Семинарни упражнения

Предварително се задават теми за самостоятелна и извънаудиторна работа за подготовката на презентации и представянето им. Препоръчва се литература по темата, която ще се презентира. Студентите могат да работят, както самостоятелно, така и по групи. След презентация, се провежда дискусия с всички студенти, като всяка презентираща група защитава позицията си по темата.

9. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Преподавателят има разработени лекции и упражнения по дисциплината. Представя се списък на основната и препоръчителна литература по дисциплината.

Учебници:

ИЗТОЧНИЦИ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА

1. Красимир Бошнаков, Илия Баташки. Пластично-възстановителна и естетична хирургия: Т. 1- / Ред. Георги Паскалев. - Т. 1. - Пазарджик
2. Красимир Бошнаков, Илия Баташки. Пластично-възстановителна и естетична хирургия: Т. 1- / Ред. Георги Паскалев. - Т. 2. - Пазарджик
3. Красимир Бошнаков, Илия Баташки, Красимир Георгиев. Пластично-възстановителна и естетична хирургия: Т. 1- / Ред. Георги Паскалев. - Т. 3. -Пазарджик.

4. Николай Кирилов Ярѐмов, Васил Георгиев Анастасов, Илия Атанасов Баташки, Ангел Петров Учиков, Александър Иванов Хинев и др. Хирургия : Учебник за студенти по дентална медицина / Ред. Николай Ярѐмов . - София : МИ "АРСО"

5. Николай Кирилов Ярѐмов, Васил Георгиев Анастасов, Ангел Петров Учиков, Александър Иванов Хинев и др.

6. Илия Баташки, Костадин Георгиев. Слабинна херния: Избор на оперативен метод на лечение / Ред. Николай Ярѐмов . - Пловдив : МИ "Райков", 2010, 144 с.

7. Николай Кирилов Ярѐмов, Милан Стоянов Миланов, Стефан Николов Габровски, Венцеслав Асенев Бусарски, Илия Баташки и др. Спешна хирургия / Ред. Николай Ярѐмов . - София : АРСО

8. Николай Кирилов Ярѐмов, Огнян Георгиев Бранков, Венцеслав Асенев Бусарски, Илия Атанасов Баташки, Ангел Петров Учиков и др. Хирургични болести: Учебник за студенти по медицина / Ред. Николай Ярѐмов . - 2 доп. и прераб. изд. – София: АРСО,

9. И. Баташки. Предизвикателството Палиативна медицина / ред Л. Деспотова-Толева – 1 изд. – Пловдив : ИК – ВАП, 2012.

10. Контролни работи

Студентите се натоварват динамично и интензивно през семестъра. Придобиването на знания, умения и професионални компетенции е важен фактор за тяхната дълбочина, трайности приложимост. Текущ контрол на знанията на студентите се провежда чрез тестове.

11. Самостоятелна подготовка и извънаудиторна работа на студента

Самостоятелната работа се ръководи от преподавателя, който напътства студента, както в литературните източници, така и в методите на тяхното усвояване при изготвяне на реферат или презентация по избрана от студента или зададена от преподавателна тема.

12. Сътрудничество между преподавателите и студентите

Сътрудничеството се изразява в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, текущи трудности по усвояване на материала.
- Използване на приемните часове за консултации.
- Включване на студентите в екипи по научни задачи, изследвания, проекти и др.

13. Изпити:

Текуща оценка: Оценката се поставя въз основа на придобити знания и умения по време на обучителният цикъл, както и текущия контрол на всеки студент.

КОНСПЕКТ ПО ХИРУРГИЯ:

1. Въведение в хирургията.
2. Хирургическа инфекция – определение. Общи понятия – причинители, свойства.
3. ООНХИ – остра обща неспецифична хирургична инфекция. ОЛХИ – остра локална хирургична инфекция.
4. ОСХИ – остра специфична хирургична инфекция – тетанус.
5. ОСХИ – остра специфична хирургична инфекция – газова гангрена.

6. ОСХИ – остра специфична хирургична инфекция – антракс.189
7. ОСХИ – остра специфична хирургична инфекция – бяс.
8. Видове анестезия. Асфиксия и клинична смърт.
9. Видове травми. Определение на понятието травма. Същност и видове травматизъм.
10. Организация на спешната помощ на мястопроизшествието, по време на транспорта и в лечебното заведение.
11. Видове травми – открити и закрити, на меките тъкани, на ставите и костите. Видове превръзки – меки и гипсови.
12. Съдови заболявания – на вените – варици и тромбофлебит, на артериите. ОАНК – остра артериална недостатъчност на крайниците – емболия, гангрена.
13. ХАНК – хранителна артериална недостатъчност на крайниците – Бюргер и Рейно. Рехабилитация.
14. Тумори. Туморни новообразувания – етиология и патогенеза. Класификация. Профилактика. Принципи на лечение. Теории на канцерогенезата.
15. Тумори – заболявания на млечните жлези.
16. Травми и заболявания на гръдния кош и органите в него.
17. Травматични увреждания и заболявания на гръбначния стълб и гръбначния мозък.
18. Черепно-мозъчни травми.
19. Абдоминална травма.
20. Заболявания на коремната стена и органите в коремната кухина.
21. Болести на стомаха и дуоденума.
22. Бъбречно каменна болест.

14. Стандарти за оценяване:

Два основни елемента участват при формиране на крайната оценка:

- **Първият:** включва текущият контрол на студента и неговото самостоятелна работа

- **Вторият:** включва заключителен етап въз основа на тест.

- **Отличен (6)** – студента много добре познава информационните източници, има задълбочени ключови и допълнителни знания и умения, осмислено и правилно разбира материята, умее да решава сложни задачи, има собствено мислене и аргументира решенията си.

- **Много добър (5)** – студента има много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбира материята, умее да прилага наученото на практика.

- **Добър (4)** – студента има овладени ключови и допълнителни знания за решаване на клинични казуси и задачи, но без да може да ги развие до самостоятелно мислене; допуска неточности в използваните понятия.

- **Среден (3)** – студента има усвоени ключови знания и може да решава прости задачи, но липсва готовност за самостоятелно използване на получените знания и професионални компетентности при изпълнение на практическите задачи.

- **Слаб (2)** – студента не отговаря на нито едно от посочените по-горе изисквания.

Със стандартите за оценяване, процедурите за провеждане на текущ контрол и възможностите за получаване на обратна връзка за напредъка им през семестъра, студентите се запознават при започване на занятията по дисциплината „Хирургия“.

15. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка е дву-компонентна и включва:

1. Оценка от текущ контрол
2. Оценка от краен тестови контрол

За всеки компонент, участващ в крайната оценка се определя коефициент на значимост (от 0 до 1), като общата сума на коефициентите трябва винаги да бъде 1.

Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от различните компоненти умножени със съответните коефициенти на значимост.

Q крайна оценка = k_1 Q оценка от текущ контрол + k_2 Q оценка от краен тестови контрол.

Изготвил:

Проф. д-р Илия Баташки д.м.